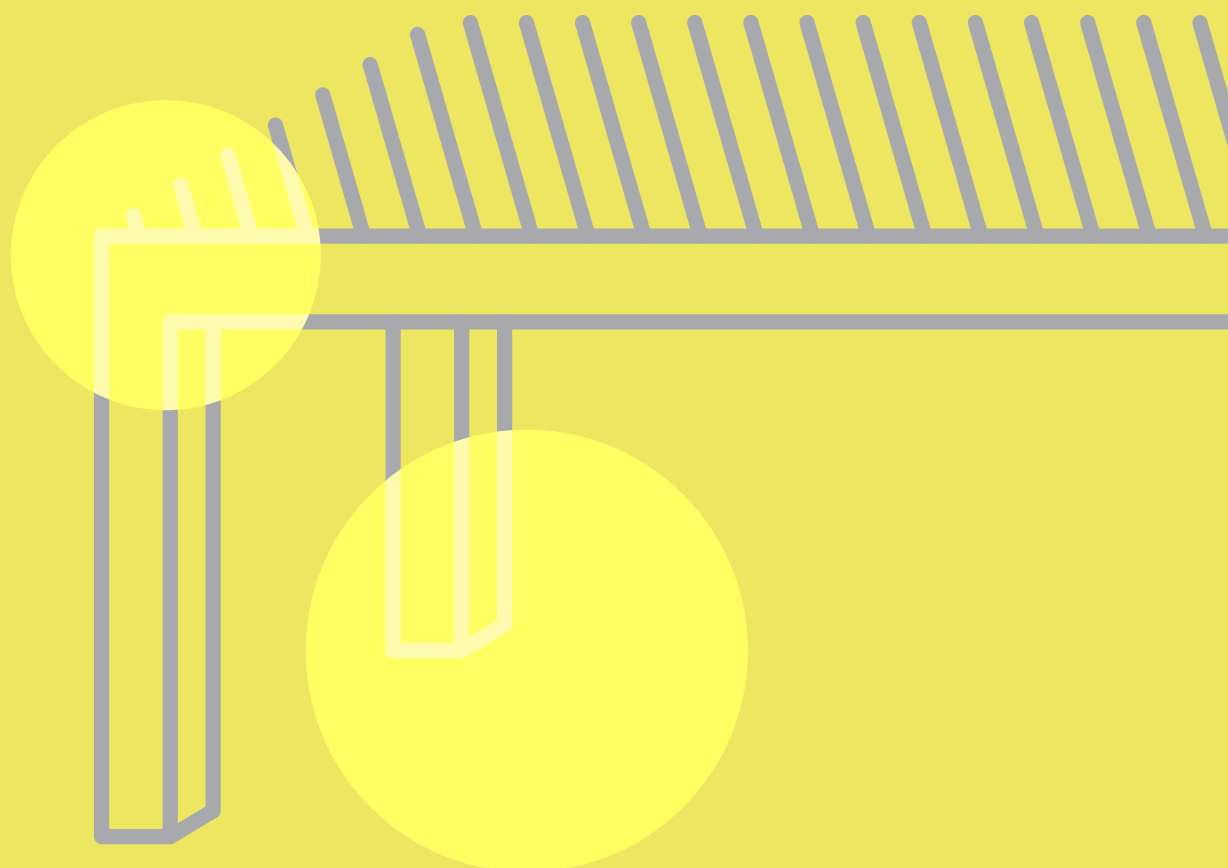

IDÉKATALOG

MEDARBEJDER FORBEREDELSES- FACILITETER

Opsamling på Innovationshusets feltarbejde
og test af idéer på skoler i København
September 2016

OPSAMLING PÅ PROJEKTET
”MEDARBEJDERFORBEREDELSESFACILITETER”

Erfaringer fra Innovationshusets feltarbejde
og test af idéer på skoler i København

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Peter Lichtenstein Jørgensen
Pernille Herzberg

Innovationshuset

Diana Arsovic Nielsen
Diana Velasco
Martin Dahlbeck
Tobias Koefoed-Nielsen
Julie Marstrand

INDHOLD

BAGGRUND - LÆRERNES FORBEREDELSE PÅ SKOLERNE	4
HOVEDINDSIGTER PÅ TVÆRS AF SKOLERNE.....	8
IDÉER OG TEST PÅ SKOLERNE	10
IDÉ-MATRIX	26
ANBEFALNINGER - IDÉ 1-3	28
ANBEFALNINGER - LEDELSE	30
INSPIRATION	32
IDÉ 1 - HACK DIN SKOLE	34
IDÉ 2 - LIVING LAB.....	36
IDÉ 3 - DEN SMARTE SKOLE.....	38
METODE: FELTARBEJDE OG OBSERVATION	40

BAGGRUND
LÆRERNES
FORBEREDELSE
PÅ SKOLERNE

BAGGRUND

Børne- og Ungdomsforvaltningen ønsker at afdække de udfordringer, som medarbejderne oplever med de forberedelsesfaciliteter, der er blevet etableret. På baggrund af denne afdækning vil forvaltningen og Innovationshuset udvikle konkrete anbefalinger og et generisk værktøj til skolerne. Anbefalinger og værktøj skal både understøtte den kulturforandring, der foregår på skolerne, og hjælpe til med at håndtere behovet for fleksible arbejdspladser til lærernes forberedelse.

Samtidig med ændringen af folkeskoleloven blev reglerne for lærernes arbejdstid også ændret med den nye lov 409, der bl.a. betød, at lærerne fik pligt til at være på arbejdsstedet i den fulde arbejdstid.

For at det kunne lade sig gøre, blev der afsat midler til, at der kunne etableres arbejdspladser til både individuel og team forberedelse for medarbejderne på skolerne.

I Københavns Kommune besluttede Børn og Unge-udvalget, at skolerne som minimum skulle indrette pladser svarende til 1 forberedelsesplads til 3 lærere. Skolerne fik allokeret midler til at etablere pladserne. En efterfølgende evaluering med stikprøve viste dog, at 7 ud af 9 skoler havde etableret flere arbejdspladser, og at flere medarbejdere var utilfredse med dem.

Børne- og Ungdomsforvaltningen ønsker at afdække de udfordringer, som medarbejderne oplever med de forberedelsesfaciliteter, der er blevet etableret. På baggrund af denne afdækning vil forvaltningen og Innovationshuset udvikle konkrete anbefalinger og et generisk værktøj til skolerne.

Anbefalinger og værktøj skal både understøtte den kulturforandring, der foregår på skolerne,

og hjælpe til med at håndtere behovet for fleksible arbejdspladser til lærernes forberedelse.

Til det formål har forvaltningen indgået et samarbejde med Innovationshuset for at kortlægge lærernes nuværende arbejdssituation og behov og på den baggrund udvikle og teste nye løsninger, der kan skabe de optimale rammer for lærernes forberedelse.

AKTIVITETSBASERET FORBEREDELSE

På den moderne arbejdsplads består en arbejdsdag typisk af et varieret udbud af aktiviteter, som kræver helt andre rammer, end det faste skrivebord kan tilbyde. Derfor ser man også, at skrivebordet står tomt i stadig større omfang. Samtidig optager det plads fra funktioner, der reelt går ind og bidrager til de aktuelle aktiviteter og fremmer interaktion.

Projektet trækker på viden fra et relateret projekt om aktivitetsbaserede arbejdspladser. Det gør vi for så vidt muligt at tilgodese en fleksibel forberedelse og skabe mere optimale rammer for de meget forskelligartede aktiviteter, lærere udfører i løbet af deres arbejdsdag. Udover at have fokus på bedre arbejdsbetingelser for lærerne, vil projektet medvirke til at sikre en væsentlig bedre arealudnyttelse på skolerne.

LOV 409

Loven forpligter lærere til at være på arbejdsstedet i den fulde arbejdstid

At-vejledning A.1.15.

ARBEJDSMILJØ

"Det kan være en fordel at kunne skifte mellem siddende og stående arbejde."

At-vejledning A.1.15.

STATIONÆR ARBEJDSPLADS

"En arbejdsplads, hvor medarbejderne arbejder længere end få minutter ad gangen og samlet mere end 1-2 timer næsten dagligt."

HOVEDINDSIGTER PÅ TVÆRS AF SKOLERNE

På baggrund af feltarbejde og interview med lærerne på tværs af flere skoler har Innovationshuset identificeret tre hovedindsigter, som har stor betydning for lærernes forberedelse og arbejdsglæde.

1. FORANDRINGEN UDFORDRER LÆRERNES SELVOPFATTELSE

For mange lærere opleves lov 409 som en indskrænkning af deres frihed til selv at kunne planlægge tid og sted for deres forberedelse. Det udfordrer dermed et af lærernes største privilegier og giver anledning til en del modstand overfor forandringen. Samtidig bidrager loven til at synliggøre lærernes arbejde, hvilket også giver mere klart defineret fritid. Nogle lærere fortæller eksempelvis, at de har fået deres søndage "tilbage", fordi de ikke længere kan bruges på forberedelse.

2. LÆRERNE MANGLER EJERSKAB OG INSPIRATION I DE FYSISKE RAMMER

Lærerne tager ikke ejerskab over de fysiske rammer. De fysiske rammer anerkendes som vigtige, men prioriteres ikke højt i den travle hverdag. Det skyldes bl.a. at ledelsen ikke prioriterer og placerer ansvaret for at definere rammerne for de fysiske faciliteter til forberedelse. Det betyder, at indretningen overlades til tilfældigheder, og lærerne oplever, at der mangler en overordnet plan for de nye rammer. Lokalerne opleves ikke som indbydende og inspirerende, og lærerne genkender ikke deres faglighed i omgivelserne.

3. DE FYSISKE RAMMER UNDERSTØTTER IKKE LÆRERNES OMSKIFTELIGE ARBEJDS DAG

Lærerne gennemgår mange skift mellem forskellige arbejdsopgaver og funktioner i løbet af en arbejdsdag. Det betyder, at lærerne ofte skal skifte fra "hurtig" til "langsom" tid, fra stort kaos til lille fortroligt rum, hvor der både skal være plads til nærvær, koncentration og kreativ udfoldelse. Det skaber et mentalt pres.

Samtidig betyder de mange fysiske skift mellem forskellige lokaler, at lærernes materialer bliver spredt, og de bruger uforholdsmæssig lang tid på at bevæge sig mellem lokalerne. Manglen på en personlig base gør, at de bruger unødvendig tid på at finde materialer samt pakke deres arbejde ud og ind.

De hyppige skift skaber mange afbrydelser, både i kraft af de mange tjek ind og ud ved lærernes arbejdspladser, samt uformelle møder, sparring og telefonsamtaler, som opstår "ad hoc". Det giver en uforudsigelig og forstyrret arbejdsdag. Støjniveauet er også højt på de forberedelsespladser, der er beregnet til koncentration, og flere lærere gør brug af hovedtelefoner for at lukke forstyrrelserne ude.

LOKALER
BORDE

Hvordan kan vi lave
klasselokaler mere
multifunktionelle, så de er
velegnet til at afholde møder?

(3)

UDK
T
SKABE

UNDERVIS-
NINGSMATE-
RIALER
TÆT VED

(4) Fortrolige H4 Sa

(7) Praktisk læring
aktivitet

DILEMMA MELLEM INDIVIDUEL FORBEREDELSE OG SAMARBEJDE

Der er et gennemgående dilemma mellem lærernes behov for ro og samarbejde, som ikke understøttes i tilstrækkelig grad af de fysiske rammer.

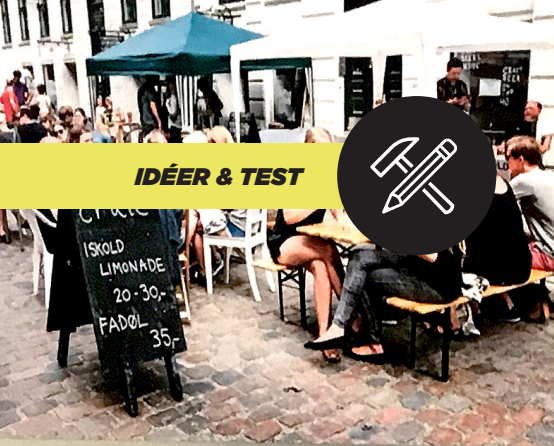
Hvad er vigtigt for den enkelte?

- at holde pause og rense hovedet
- at koncentrere sig
- at fordybe sig
- at have fortrolige samtaler
- at ordne praktiske opgaver

Hvad er vigtigt for samarbejdet?

- at få sparring
- at mødes formelt og samarbejde
- at mødes uformelt / socialt
- at kunne tjekke ind og ud
- at udfolde kreativitet

Kære lærere ☺

Endnu engang tak
fordi vi måtte komme
på besøg og tale med
jer! Vi har hængt et
par ting op, som vi
håber kan inspirere
jeres brug af lokalerne.

På gensyn om 1 uge!

MVH Martin, Tobias,
Pernille & Julie

TH

IDÉER OG TEST
**STRANDPARKSKOLEN,
SØLVGADE SKOLE &
FENSMARKSKOLEN**

TESTFORLØB

På baggrund af de indsigter og behov, som Innovationshuset har identificeret på skolerne, er der udviklet en række idéer til fysiske og kulturelle løsninger.

Idéerne tager afsæt i følgende design spørgsmål:

INDSIGT I - Forandringen udfordrer lærernes selvopfattelse

INDSIGT II - Lærerne mangler ejerskab og inspiration i de fysiske rammer

INDSIGT III - De fysiske rammer understøtter ikke lærernes omskiftelige arbejdsdag

- Hvordan kan vi skabe rum, der understøtter forskellige forberedelsessituationer?
- Hvordan kan vi understøtte flow og tilgængelighed mellem forskellige lokaler og forberedelsesfaciliteter?
- Hvordan kan vi skabe fysiske rammer, der afspejler lærernes faglighed og skaber ejerskab?
- Hvordan kan vi skabe indbydende fysiske rammer, så de inspirerer og skaber rum for samarbejde?
- Hvordan kan vi fremme fokus på en ny arbejdskultur - lærer og leder imellem?

TESTFORLØB MED HURTIGE PROTOTYPER

Innovationshuset brugte et par timer på Strandparksskolen, Sølvgade Skole og Fensmarksskolen på at lave 'quick-and-dirty' prototyper. Nyboder Skole var med i research fasen af projektet, men der blev ikke testet konkrete løsninger på skolen.

Først præsenterede Innovationshuset de tre hovedindsigter fra projektet baseret på observationer og interviews på skolerne. Disse blev kvalificeret og diskuteret af lærergruppen, som generelt nikkede genkendende til indsigterne.

Herefter gjorde vi brug af metoden 'dotting' for at tydeliggøre konkrete udfordringer og behov i de fysiske omgivelser. For at skabe et konkret udgangspunkt for dialog, blev lærerne bedt om at markere de ting i forberedelseslokalerne, som enten fungerer godt eller har potentiale for forbedring.

På baggrund af lærernes behov udviklede og udvalgte vi en række idéer sammen med lærerne, som med fordel kunne testes på skolen. Idéerne svarede alle på en af de tre hovedindsigter. Testen bestod i en række forskellige prototyper lavet af billeder, tape og pap, som blev sat op samme eftermiddag. Efter en uge vendte Innovationshuset

tilbage for at modtage feedback fra lærerne. I mellemtiden havde nogle lærere givet tilbagemeldinger via sms, som de nu fik mulighed for at uddybe.

Indsigterne fra lærernes feedback og testen af de 10 idéer udfoldes på de følgende sider. Alle idéerne er lokalt forankrede – nogle med specifikke behov og andre med et bydækkende potentiale.

DE TRE TESTSKOLER

På Strandparksskolen havde vi særligt fokus på forberedelseslokalerne som er beliggende i den tidligere SFO bygning i gården.

På Sølvgade Skole havde vi særligt fokus på forberedelseslokalet for indskoling og mellemtrinnet, da disse lærere udgjorde vores testgruppe. Mange løsninger kan dog videreudvikles i andre lokaler. Der er særligt identificeret et potentiale i lærerværelset og udskolingens forberedelseslokaler, som begge kan udnyttes bedre.

På Fensmarksskolen havde vi særligt fokus på personalerummet, som bruges af hele personalegruppen på skolen. Flere af løsningerne har potentiale at blive videreudviklet og overført til andre lokaler.

IDÉOVERSIGT

I det følgende præsenteres de 10 idéer, som er blevet udviklet og testet i samarbejde med lærerne på Strandparkskolen, Sølvgade Skole og Fensmarkskolen.

IDÉ 1 - ZONEINDELING

Med brug af tape og papskilte inddeles lokalerne i forskellige funktioner; 'samtale-' og 'stillezone'.

IDÉ 2 - INSPIRATION & VIDENDELING

Det kan give mere inspirerende og indbydende omgivelser, hvis lærerne synliggør deres faglighed overfor hinanden.

IDÉ 3 - KREATIVT RUM

Med billeder, tape og papskilte visualiserede vi indretningen af et nyt Krea-Rum med de vigtigste faciliteter og mere bord- og opbevaringsplads til materialer.

IDÉ 4 - PAUSETID

Ved at synliggøre rummets funktion kan vi gøre det muligt for lærerne at vise andre, hvad de bruger lokalet til.

IDÉ 5 - PLADSOPTIMERING

Ved at tænke i højden og bruge vægplads og reoler til opbevaring af lærernes materialer, kan der frigøres plads til flere funktioner.

IDÉ 6 - TELEFONBOKS

En telefonboks kan give lærerne et sted, hvor de kan foretage fortrolige telefonopkald uden at forstyrre kollegaerne.

IDÉ 7 - VIS HENSYN

Ved at bruge skilte, hvor der står "Vis hensyn" og "Vil ikke forstyrres", kan lærerne frabede sig forstyrrelser fra sine kollegaer og dermed få tid og rum til at fordybe sig i forberedelsen.

IDÉ 8 - SHERIF

Lærerne kan have en bestemt rolle med ansvar for at håndhæve regler og fylde materialer på lageret.

IDÉ 9 - RYDDE RUMMET

Skolen kan sikre optimal arealudnyttelse ved at stille spørgsmålet: Hvilke møbler bliver brugt og hvad kan undværes?

IDÉ 10 - 'HYGGEKROGE'

Mangelfuld belysning og dårlig akustik er en udfordring som kan løses ved at arbejde med at sænke loftshøjden, introducere akustikplader og optimeret belysning.

Hej Julie. Jeg synes at jeres klippe-klistre indspark har gjort, at de ting som før var en form for uskrevne regler, nu er gjort tydelige for enhver. Dette opfatter jeg som positivt, da man har muligheden for fx at bede om ro i stillezonen. Men hvad skal de små orange pile indikere?? 😊

TESTET PÅ
STRANDPARKSKOLEN
SØLVGADE SKOLE
FENSMARKSKOLEN

IDÉ 1 - ZONEINDELING

INDSIGT

Der er behov for at tydeliggøre lokalernes funktioner og skabe plads til at skifte mellem forskellige arbejdspladser. En lærer på Strandparkskolen udtrykker: "Der er uklare regler for, hvordan lokalerne skal bruges. Nogen tror, at vi må snakke i den modsatte side."

IDÉ & TEST

Med brug af tape og papskilte inddeles lokalerne i forskellige funktioner; 'samtale-' og 'stillezone'. Derved kan lærerne vælge deres forberedelsesplads efter behov, og det bliver legitimt at bede om ro. Det gør det også mere oplagt at skifte arbejdsposition, når man skifter mellem forskellige typer forberedelse.

FEEDBACK

Lærerne er glade for, at lokalernes funktioner er blevet tydeliggjort. Men selvom lokalerne er opdelt i zoner, er der fortsat mange forstyrrelser i forberedelsestiden, fordi der er mange lærere i samme rum og folk, der går ind og ud. Lærerne udtrykker derfor stadig behov

for et stille koncentrationsrum med ro og fred til fordybelse, bl.a. i forbindelse med elevplaner.

På Fensmarkskolen oplevede lærerne, at stillezonen i personale rummet var for stor. En lærer fortalte: "Zoneinddelingen havde sine ulemper, da nogle lærere ikke oplevede, de kunne indgå i samtaler, når væggene var sat op midt i det hele."

ANBEFALING

For at skabe en optimeret zoneinddeling, anbefaler Innovationshuset, at stillezonen indrettes mere separat fra samtalezonen i et rum, hvor der ikke er gennemgang.

På Strandparkskolen foreslås det, at der indrettes to 'koncentrationsrum' i de små lokaler til venstre i bygningen. Det bør være muligt at booke lokalerne efter behov, hvor hvert rum får sit eget navn. Stillezonen suppleres med høretelefoner, så det er muligt for lærerne at lukke støjen ude, da lokalerne ikke er lydisolerede.

**TESTET PÅ
STRANDPARKSKOLEN
SØLVGADE SKOLE**

IDÉ 2 - INSPIRATION & VIDENDELING

INDSIGT

Lærerne på Strandparkskolen kalder forberedelseslokalerne for "Klinikken", fordi rummene opleves som hvide og upersonlige. Der efterspørges generelt mere inspirerende omgivelser, der afspejler lærernes faglighed og indbyder til kreativ udfoldelse og videndeling. Det samme gælder Sølvgade Skole, hvor lærerne savner fagbøger og deling af materialer.

IDÉ & TEST

Idéen er, at det kan give mere inspirerende og indbydende omgivelser, hvis lærerne synliggør deres faglighed overfor hinanden. På Strandparkskolen kan det eksempelvis opnås ved at åbne op for nogle af skabene, hvilket vi visualiserede ved at hænge billeder på nogle af skabslågerne. På Sølvgade Skole foreslog vi at etablere en inspirationstavle og nogle reoler til fagbøger og andre materialer til deling.

FEEDBACK

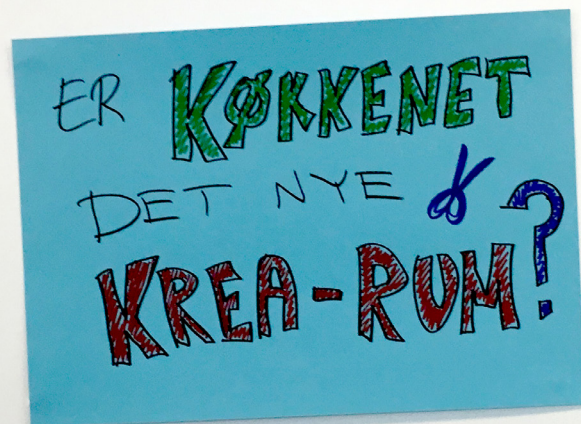
Lærerne er glade for idéen om at gøre deres faglighed mere synlig i de fysiske omgivelser. Samtidig fungerer det dog fint at have skabe, så det ikke kommer til at fremstå rodet.

Udover faglighed efterspørges også en form for hjemlighed, eksempelvis i form af planter og billeder på væggene.

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at man gennemgår de hvide skabe og fjerner dem, der ikke bliver brugt, så overflødige møbler ikke optager plads. Derved kan der skabes plads til reoler eller andre møbler, hvor lærerne kan dele indpirationsmateriale og undervisningsforløb.

For at gøre lokalerne mindre kliniske, kan indretningen desuden understøttes gennem flere planter og billeder på væggene.

IDÉ 3 - KREATIVT RUM

INDSIGT

Der er behov for bedre plads og faciliteter til at udføre praktiske og kreative opgaver, som udgør en stor del af lærernes daglige arbejde og undervisning. Som det er nu, findes der printere, skære- og lamineringsmaskine, men efterspørges især bedre bordplads til formålet.

IDÉ & TEST

Med billeder, tape og papskilte visualiserede vi indretningen af køkkenet på Strandparksolen som det nye Krea-Rum med de vigtigste faciliteter, mere bord- og opbevaringsplads til materialer. På Sølvgade Skole visualiserede vi en lignende idé i printerrummet. Tanken var at samle kreativitet og materialer ét sted, evt. kombineret med uformel sparring og mulighed for at drikke en kop kaffe.

FEEDBACK

Testen synliggjorde behovet for et kreativt rum på Strandparksolen, og lærerne var glade for ideen med en station til kreativt arbejde. Det er dog vigtigt at respektere behovet for et pauserum, der ikke anvendes til møder eller

andet arbejde, og her er køkkenet "fredet". Det kreative rum kan i stedet indrettes i et andet lokale. Der kan fx skabes bedre plads i gangarealet ved at fjerne opladerskabene eller flytte dem til gangarealet foran toiletterne, da de kun bliver brugt i meget begrænset omfang.

På Sølvgade Skole fungerer det fint, at printerrummet er tæt på forberedelseslokalet og også bruges til at klippe, skære og laminere. Der er dog behov for et større og bedre arbejdsbord – gerne hævet – som flere lærere kan arbejde ved samtidig. Her kan også placeres hylder under bordet til opbevaring. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at arbejdsbordet ikke bliver rodet, men holdes ryddet og er klar til at gå til.

ANBEFALING

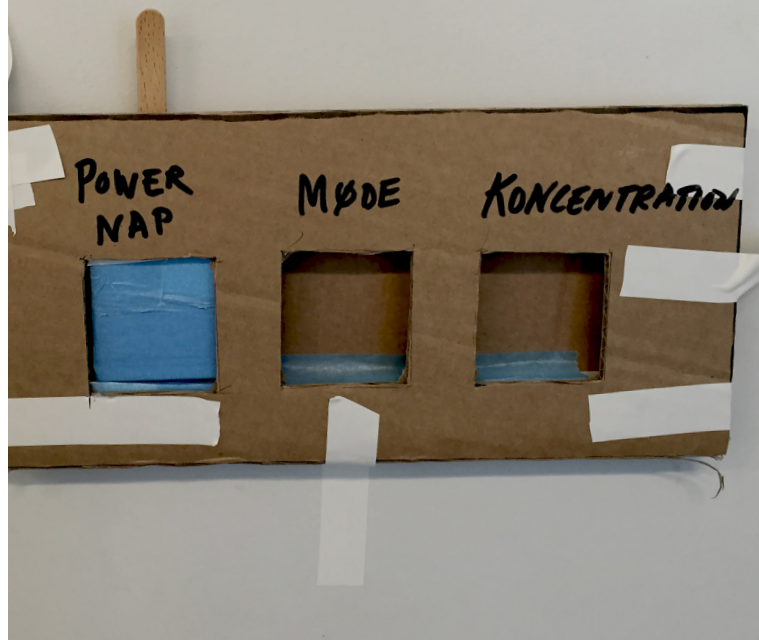
Innovationshuset anbefaler, at der indrettes et rum med printer/kopi-, laminerings- og skæremaskine samt god bordplads, hvor lærerne kan udføre kreative og praktiske opgaver.

VIL DU MED
UD TIL EN
PAUSE
FAGLIG SNAK

TESTET PÅ
STRANDPARKSKOLEN
SØLVGADE SKOLE

IDÉ 4 - PAUSETID

INDSIGT

Det er vigtigt for lærerne, at der er rum til at tage en pause og rense hovedet. Der er behov for et afsides rum, hvor man kan slappe af eller læse, især efter undervisning, hvor der stadig kan være mange timers forberedelse.

IDÉ & TEST

Ved at synliggøre rummets funktion kan vi gøre det muligt for lærerne at vise andre, hvad de bruger lokalet til. På Strandparkskolen foreslog vi de tre funktioner: Powernap, møde eller koncentration. På Sølvgade Skole lavede vi skiltet "Vil du med ud til en...". Det kan bidrage til en accept af behovet for at tage en pause og muligvis undgå forstyrrelser eller invitere andre med samme behov.

FEEDBACK

Det er en god idé at synliggøre rummets funktion. Flere lærere på Strandparkskolen brugte lokalet til at tage powernaps i løbet af ugen. Der har dog været kritik af rummets

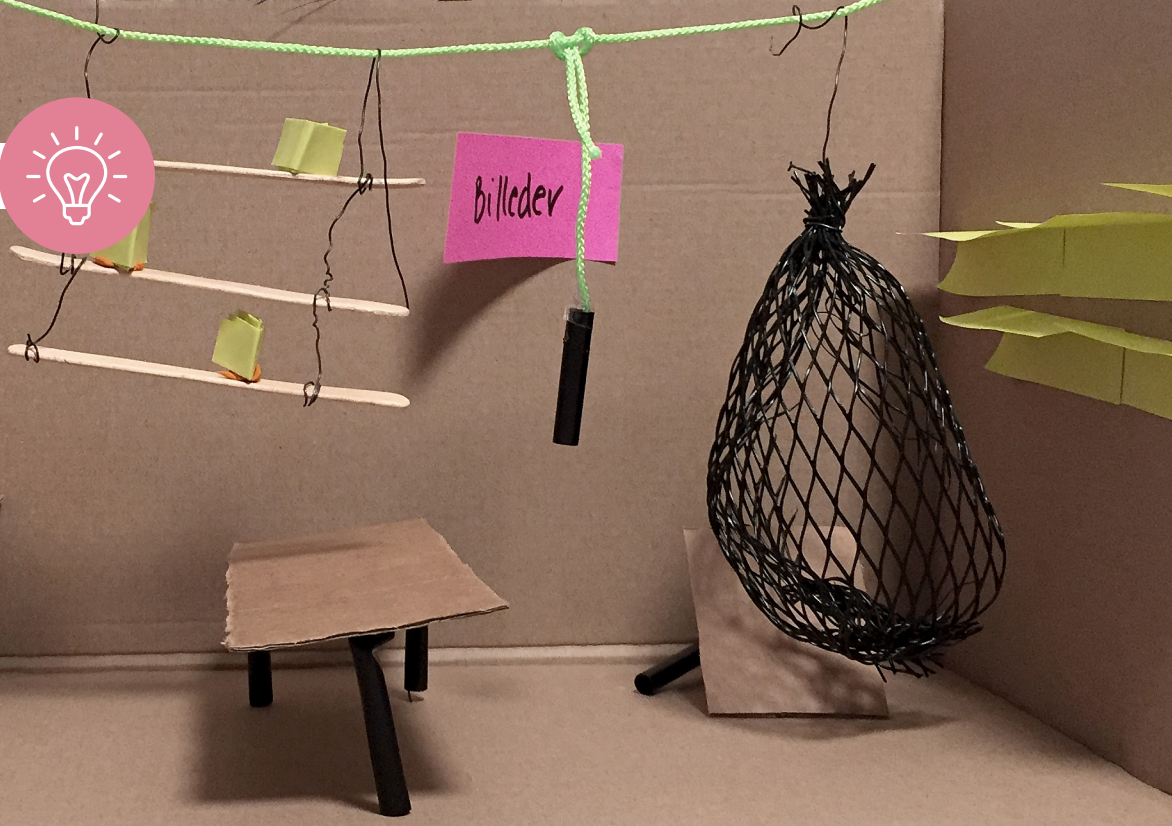
indretning, som med fordel kunne gøres mere indbydende, bl.a. ved at investere i bedre sofaer og flytte de skabe, der ikke bliver brugt.

På Sølvgade Skole havde lærerne ikke gjort brug af skiltet. En lærer fortalte, at han generelt synes, de er gode til at tage snakken et andet sted, så der kan være ro i forberedelseslokalet.

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at man på Strandparkskolen holder fast i rummets funktion, men åbner op for en mere hensigtsmæssig indretning af lokalet. Ved at flytte de skabe ud, som ikke bliver brugt, kan der skabes plads til eksempelvis at have flere siddepladser.

Overvej også, om det er hensigtsmæssigt, at rengøringspersonalet skal igennem lokalet for at hente rengøringsmidler. Skabets indhold kan evt. flyttes ud i et skab i gangarealet, hvor det ikke skaber forstyrrelser for lærerne.

TESTET PÅ
SØLVGADE SKOLE

IDÉ 5 - PLADSOPTIMERING

INDSIGT

På Sølvgade Skole er en af de væsentligste barrierer for den gode forberedelse, at der er meget begrænset plads. Alligevel har skolen prioriteret, at alle lærere har sit eget arbejdsbord, selvom de står meget tæt.

IDÉ & TEST

Ved at tænke i højden og bruge vægplads og reoler til opbevaring af lærernes materialer, kan der frigøres plads på bordene, så størrelsen enten kan halveres, eller to lærere kan deles om det samme bord. Det vil skabe mere luft i forberedelsesrummet og give mulighed for at placere et højt arbejdsbord i rummet til deling.

FEEDBACK

Flere lærere var meget positive overfor ideen om reoler, der udnytter plads i højden og gør det muligt at gøre arbejdsbordene mindre. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at mange lærere har brug for god plads og bredde, når de arbejder, til opgaver, åbne bøger, mapper osv. De kan dog sagtens

undvære noget af den plads i dybden, som nu bliver brugt til opbevaring af materialer.

Det er vigtigt, at mere plads til opbevaring tænkes sammen med bordenes størrelse og lærernes anvendelse heraf. Hvis det skal skabe mere plads, skal borde og opbevaring indrettes på en måde, så det lykkes at fjerne forstyrrende rod og materialer fra bordene. Reolerne må ikke blive sat op på bekostning af lys og luft i rummet – derfor var en lærer primært tilhænger af at bruge væggen, og ikke at hænge en reol op i midten af rummet.

ANBEFALING

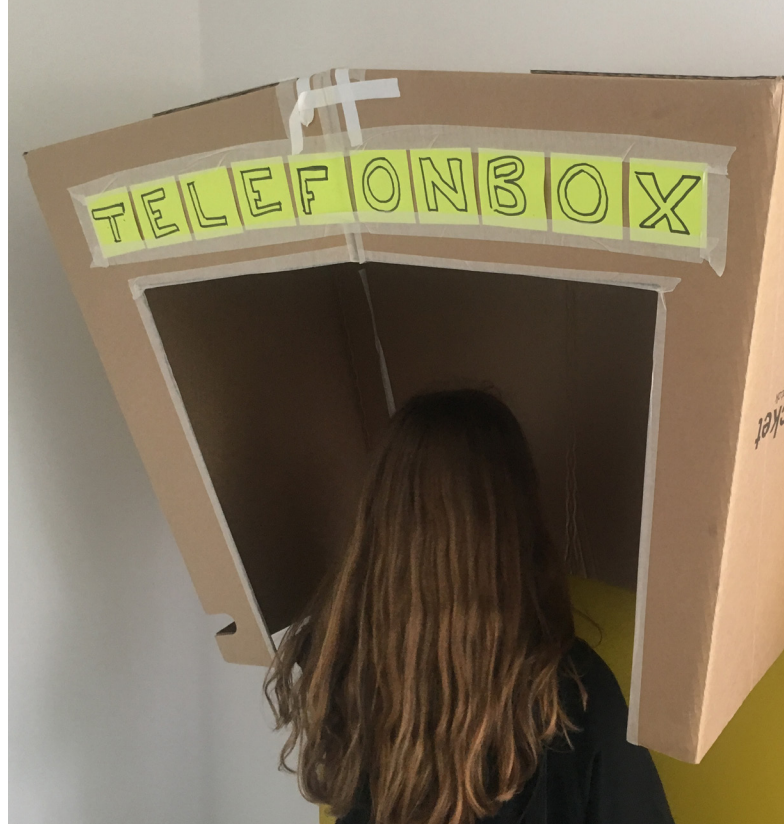
Innovationshuset anbefaler, at man mindsker skrivebordenes størrelse og tænker hele rummet ind i opbevaring af materialer. Det behøver ikke være hæve/sænke-borde - prioriter hellere, at der er gøres plads til både høje og lave arbejdsborde i lokalet. Et opmærksomhedspunkt er, at Sølvgade Skole er fredet, hvilket muligvis skaber nogle barrierer i forhold til hyldeopsætning o.lign.

Tekstbesked
fre. 11. jun. 15.13

PS: Rigtig show ide med telefonboksen!

TESTET PÅ
STRANDPARKSKOLEN

IDÉ 6 - TELEFONBOKS

INDSIGT

Der er behov for et sted, hvor lærerne kan foretage fortrolige telefonopkald, eksempelvis med forældre eller skolepsykologer, uden at samtalerne forstyrrer og er til gene for andre lærere.

IDÉ & TEST

Vi byggede en telefonboks ud af papkasser og tape for at synliggøre en alternativ mulighed for at skabe et lydisoleret rum til at foretage fortrolige telefonopkald.

FEEDBACK

Det er simpelt, men virkningsfuldt at synliggøre brugen af et bestemt lokale til telefonsamtaler. En lærer fortalte: "Det at I har hængt nogle ting op gør, at folk begynder at reflektere, og det er jo vigtigt."

Det skabte dog stadig forstyrrelser, da rummet ikke er lydisoleret. Selve telefonboksen blev mest betragtet som et sjovt påfund: "Telefonboksen var meget sjov men måske på grænsen til at være en gimmick, men det er måske det der skal til for at rykke på vores adfærd."

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at en evt. telefonboks placeres i gangarealet og designes på en måde, hvor den afskærmer og dæmper lyden. Det kan løse det forstyrrende element for andre lærere i forberedelseslokalerne, men kan ikke sikre den fortrolige samtale.

TESTET PÅ
SØLVGADE SKOLE

IDÉ 7 - VIS HENSYN

INDSIGT

Lærernes hverdag er karakteriseret af mange skift og henvendelser, de hele tiden skal tage stilling til. Derfor er der behov for en pause fra at tage stilling, når lærerne skal forberede sig. I dag bruger flere lærere høretelefoner til at markere, at de ikke vil forstyrres.

IDÉ & TEST

Ved at bruge skilte, hvor der står "Vis hensyn" og "Vil ikke forstyrres", kan lærerne frabede sig forstyrrelser fra sine kollegaer og dermed få tid og rum til at fordybe sig i forberedelsen.

FEEDBACK

En lærer gav udtryk for, at det var en fantastisk idé med skilte, der kan signalere til andre, at man koncentrerer sig og ikke vil forstyrres. Skiltene havde været populære i løbet af

ugen – det ene skilt havde primært stået på én lærers bord, som de andre havde fået lov til at låne nu og da.

En anden lærer fortalte, at han ikke havde brugt skiltet. Han synes, at de generelt er gode til at vise hensyn og tage snakken et andet sted, så der kan være ro i forberedelseslokalet. Det var en mundtlig aftale de lavede, da de flyttede ind i lokalerne, fordi de skulle være så mange om at arbejde på lidt plads.

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at man giver lærerne et synligt skilt eller et symbol med budskabet "Vis hensyn/Vil ikke forstyrres". Det kan fungere som en legitim måde for lærerne at vise, at de koncentrerer sig og gerne vil frabede sig forstyrrelser fra kollegaerne.

TESTET PÅ
STRANDPARKSKOLEN

IDÉ 8 - SHERIF

INDSIGT

Forberedelseslokalerne og stationen til kopi og laminering er ingens ansvarsområde, hvilket medfører, at der opstår rod og ofte mangler materialer til praktiske og kreative opgaver. Der er behov for at placere ansvaret for at sikre, at opgaverne bliver løst og lærerne begynder at tage ejerskab for at skabe de bedste rammer for forberedelsen.

IDÉ & TEST

Idéen er, at lærerne kan have en bestemt rolle med ansvar for at håndhæve regler og fylde materialer på lageret. To lærere kan eksempelvis have ansvaret i en uge ad gangen, hvilket kan synliggøres med en "Sherif-stjerne" på deres bord eller skab. Det kan bidrage til ejerskab og en hensigtsmæssig brug af lokalerne.

FEEDBACK

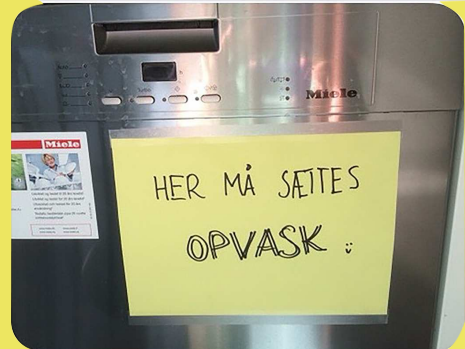
Lærernes tilbagemelding var, at det er en god idé at placere ansvaret, men det er ikke noget, vi kan teste på en uge. Der er behov for at implementere ordningen i lærergruppen, hvor ledelsen tager ansvar for at sætte initiativet i gang og følge op.

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at man prøver ordningen af i det nye skoleår. Lærerne kan skiftes til at være "Sherif" en uge ad gangen, hvor de får en helt konkret liste over deres ansvarsområder (opfyldning af materialer, oprydning, overholdelse af regler i stillezonen osv.). Der afsættes en time om ugen til at varetage opgaverne, så det ikke går ud over andre arbejdsopgaver.

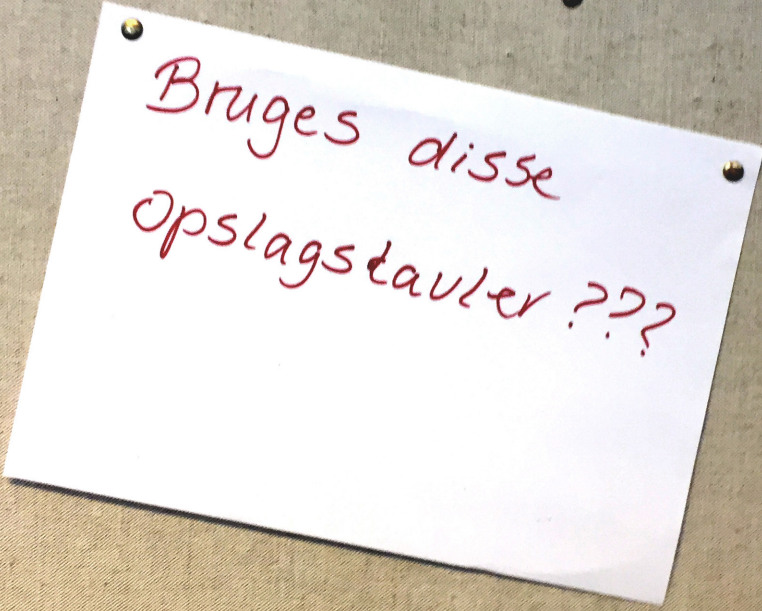
Tekstbesked
tir. 7. jun. 08.25

Godmorgen. Jeres tiltag lokkede smil frem 😊

I glemte at sætte denne på opvaskemaskinen 😊

Bruges disse
Opslagsstaver ???

TESTET PÅ
FENSMARKSKOLEN

IDÉ 9 - RYDDE RUMMET

INDSIGT

På Fensmarkskolen er en af udfordringerne, at et stort antal lærere bruger personalerummet på samme tid. Det resulterer i både auditiv og visuel støj, som generer dele af personalegruppen. Samtidigt indeholder rummet en hel del møbler og inventar som ikke bruges mere, hvilket resulterer i en ikke optimal arealudnyttelse.

IDÉ & TEST

Ved at bruge skilte som antyder, at møbler og materialer ikke bruges, kan lærergruppen reflektere over, hvorvidt de skal fjernes eller kan bruges til et andet formål.

FEEDBACK

Flere lærere var meget positive overfor ideen om at rydde møbler og inventar, som ikke bliver brugt. Det vil give personalerummet mere ro og plads til evt. etablering af zoneinddeling. En lærer fortalte: "Det vil være fint at åbne rummet mere op og reducere den gennemgående trafik, der er."

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at personalerummet bliver ryddet for møbler og materialer, der ikke bliver brugt mere. Alternativt kan en væg bruges til opbevaring i reol system. Resten af rummet kan frigøres til evt. at sætte skærme op til zoneinddeling og "hyggekroge".

TESTET PÅ
FENSMARKSSKOLEN

IDÉ 10 - 'HYGGEKROGE'

INDSIGT

I personale rummet på Fensmarksskolen er der behov for et sted, hvor lærerne kan sætte sig, hvis de har behov for en pause eller vil fordybe sig. Det er en udfordring i personale rummet, hvor mange lærere skal være sammen og akustikken og lyset ikke er optimalt.

IDÉ & TEST

Ved at opstille vægge med akustikplader, sænke loftet med kasser og skabe en bedre belysning, visualiserede vi indretningen af en "hygge-krog". Tanken er, at lærerne kan sætte sig her, hvis de har brug for at fordybe sig eller holde en stille pause. Hygge-krogen udgør desuden en tydelig zone, hvor man viser hensyn og er stille.

FEEDBACK

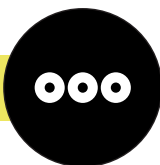
Flere lærere gav udtryk for, at det var en god idé med en mere markeret hygge-krog i personale rummet. Der var generelt enighed om, at rummet godt kunne trænge til en kærlig hånd

med hensyn til indretning, herunder oprydning, etablering af en mere behagelig belysning, akustikplader og opdeling af rummet i mindre zoner. Mens nogle lærere var glade for forsøget med at opdele bordene i mindre grupper for at mindske støj, ville andre gerne tilbage til langbordet, så man bedre kan tale sammen.

En lærer fortalte: "Akustikken er helt klart noget der fylder meget, det er vigtigt med et sted som kan være stillezone og blive dæmpet lidt ned." Dog kunne placeringen af stillezonen måske være bedre, da det er et rum med meget gennemgang, hvor der forstat vil være støj i løbet af dagen.

ANBEFALING

Innovationshuset anbefaler, at man laver en tydelig zoneinddeling af personale rummet. Der skal arbejdes med støj og lys og etableres mindre zoner, hvor lærere kan sidde og fordybe sig. Der skal etableres en grundopstilling af bord og skærme.

IDÉ-MATRIX

Denne matrix viser, hvilke kriterier for god lærerforberedelse, de enkelte idéer har potentiale for at imødekomme.

LÆRERE/PERSONALE

	TIDSBESPARELSE	FAGLIGHED	ARBEJDSLÆDE	KONCENTRATION	SOCIALT
IDÉ 1: Zoneinddeling	●	●	●	●	●
IDÉ 2: Inspiration & videndeling		●	●		●
IDÉ 3: Kreativt rum	●	●	●		●
IDÉ 4: Sherif	●	●	●	●	
IDÉ 5: Pladsoptimering	●		●	●	
IDÉ 6: Rydde rummet			●	●	
IDÉ 7: Pausetid		●	●		
IDÉ 8: Telefonboks		●		●	
IDÉ 9: Vis hensyn		●	●	●	
IDÉ 10: 'Hyggekrege'		●	●	●	●

LÆRER/PERSONALE GRUPPE

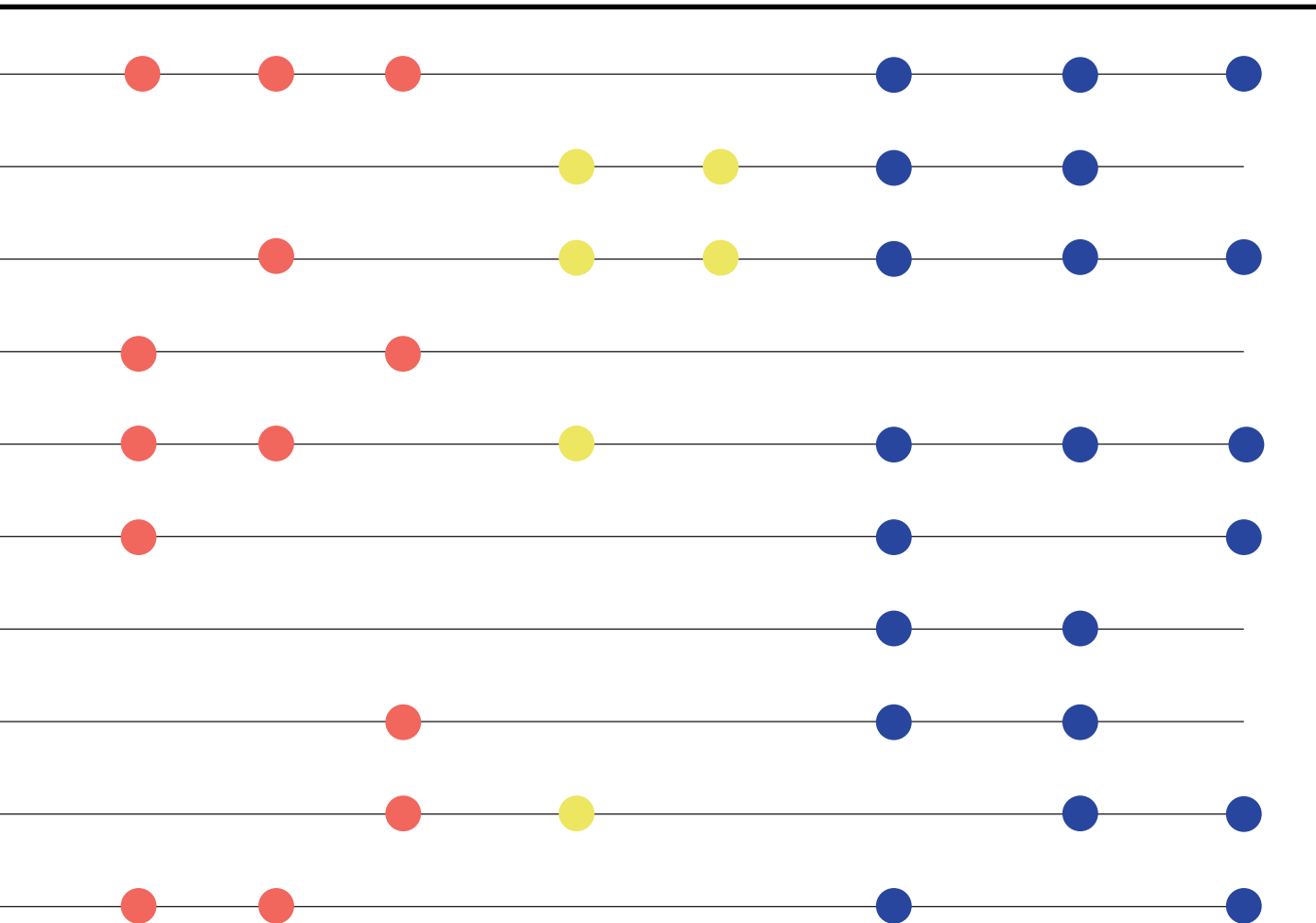

BØRN

KØBENHAVNS KOMMUNE

MØDER	SAMARBEJDE	EFFEKTIVITET	KVALITET I UNDERVISNING	BØRNEMILJØ*	MEDARBEJDER TILFREDSHED OG ARBEJDSMILJØ	ØGET KVALITET (AF KERNEOPGAVEN)	OPTIMERET AREALUDNYTTELSE
-------	------------	--------------	----------------------------	-------------	---	------------------------------------	------------------------------

*TRIVSEL, LÆRING OG TILSTEDEVÆRELSE

'BAUX'

*Det svenske design firma
Form Us With Love har nytænkt
akustiske plader, som kombinerer
funktionalitet og overraskende
æstetik i mange farver og former.*

ANBEFALINGER

IDÉ 1-3

I dette afsnit præsenteres Innovationshusets anbefalinger til det videre forløb og viser, hvordan andre skoler også kan optimere de fysiske rammer for lærernes forberedelse gennem en inddragende proces.

Anbefalingerne er delt op i tre dele, som strækker sig fra hjælp til selvhjælp over til mere komplekse løsninger, der lægger op til samarbejde med eksterne parter. Idé 1 beskriver den metode, projektet har anvendt i testfasen på alle tre skoler. Idé 2 og 3 kan med fordel tænkes ind i næste skridt eller anvendes på helt andre skoler i et nyt forløb.

ANBEFALINGER

LEDELSE

Hvad er forudsætningerne for god forandring, og hvilke faktorer er i spil? De følgende anbefalinger hjælper lederne til at skabe det optimale forberedelsesmiljø i samspil med lærerne.

Det er en forudsætning for en god forandringsproces, at lærerne involveres og løbende orienteres om processen. Lærerne arbejder i høj grad med visualisering, og man kan med fordel bruge deres kompetencer mere aktivt til at udvikle rummene sammen. Ejerskab hos lærergruppen er med til at skabe identitet og en fælles forståelse for arbejdskulturen på skolen.

I enhver forandringsproces er det vigtigt at give nye tiltag tid til at vise sin værdi og lade medarbejderne tage forandringen til sig. For at det kan lykkes, er det afgørende, at der frigives den fornødne tid til at gennemføre forandringen, så medarbejderne er motiverede til at bruge energi på noget nyt. Det er også afgørende, at der bliver fulgt op for at sikre, at nye initiativer har den ønskede effekt og ikke blot udgør endnu en arbejdsopgave.

På baggrund af de tre hovedindsigter, præsenteres her tre overordnede anbefalinger til, hvordan de fysiske rammer bedst muligt kan understøtte lærernes forberedelse.

1. KULTURFORANDRING KRÆVER STYRING OG INDDRAGELSE

Der er tale om en større kulturforandring hos lærerne, som kræver styring og inddragelse. Der er behov for klare retningslinjer og en fælles forståelse af forandringens formål og proces. Lederen kan med fordel udpege en arbejdsgruppe, som består af en række

ambassadører. Arbejdsgruppen kan fungere som talerør overfor øvrige medarbejderes behov og ønsker og sikre, at der bliver fulgt op, idet ansvaret er placeret.

2. DE FYSISKE RAMMER BØR AFSPEJLE OG INSPIRERE LÆRERNES FAGLIGHED

Det er vigtigt, at lærerne føler ejerskab over arbejdspladsen. Det gør de kun, hvis de kan se sig selv og deres faglighed i omgivelserne. Samtidig har lærerne behov for sparring og inspiration i hverdagen, og de fysiske rammer bør indbyde til samarbejde og videndeling. Viljen og interessen er til stede blandt lærerne - det er i høj grad tiden, der opleves som den største begrænsning for at skabe disse rammer. Her kan lederen med fordel prioritere lærernes arbejde, således der afsættes den fornødne tid til, at skolens arbejdsgruppe kan facilitere en forandringsproces med lærerne.

3. RAMMERNE FOR FORBEREDELSE BØR TÆNKES SITUATIONSBASERET

Lærernes forberedelse består af en lang række forskellige arbejdsopgaver. Derfor er der behov for forskelligartede forberedelsesrum, der kan understøtte dem alle. Lokalernes placering på skolen er afgørende for, at der kan skabes et optimalt flow mellem lærernes forskellige opgaver og funktioner. En af arbejdsgruppens opgaver kan derfor være at afdække, hvordan skolens forberedelseslokaler kan bruges mest optimalt, så de giver plads til, at lærerne kan varetage alle funktioner.

KULTUR & PROCES

Når man går i gang med en transformation fra et klassisk kontormiljø til et aktivitetsbaseret kontormiljø, er der en række faktorer, der skal være til stede for at det kan blive en succes. Først og fremmest er det afgørende, at rum, organisation og arbejdskultur forholder sig til og følger hinanden.*

*SKAB RUM, Manual Del I - et kultur- og procesværktøj udarbejdet for Københavns Kommune af Rune Fjord Studio og White Noise.

ORGANISATION

Det er afgørende for projektets succes, at medarbejderne inddrages i og bliver en del af forandringsprocessen i en tidlig fase for derigennem at skabe en ny arbejdskultur og ejerskab til de nye omgivelser.

SYNERGI
Faciliteret af
arbejdsgruppen

ARBEJDSKULTUR

Lærere forbereder sig på flere forskellige måder. Findes der en fælles forståelse for forberedelse på skolen?

RUM

En arbejdsdag består typisk af et varieret udbud af aktiviteter, som kræver helt andre rammer end det faste skrivebord kan tilbyde.

INSPIRATION TIL LØSNINGER

Der eksisterer i dag en række gode og afprøvede løsninger som kan spille ind i nye idéer til arbejdspladser for lærere. Her præsenteres nogle eksempler på, hvordan skolens fysiske rammer kan bruges på nye og mere fleksible og inspirerende måder.

Huledannelse

Rum til fordybelse
- med både visuel
og auditiv ro.

'Umbrella'

En lampe som afskærmer og fjerner auditivt støj.

'Edderkoppespind' Udnytter loftshøjde til pausetid og fordybelse.

'Pentaphone'

Denne 'telefonboks' fylder kun lidt og reducerer støj i åbne kontor.

Zoner

Tydlig zoneinddeling ved brug af farver.

'Hack' er et møbel, som kan foldes sammen og fungere som både sofa, hæve-/sænkebord og afskærmning.

'Origami architectural acoustic panels'

Æstetiske akustikplader kan reducere meget støj.

IDÉ 1 - PROCES

HACK DIN SKOLE

Hvad skal der til for at lave forandring på skolerne? Ved hjælp af få forhåndenværende midler kan lærerne ofte selv lave om på deres arbejdsplads og måder at arbejde på. Innovationshuset har udviklet en hjælp-til-selvhjælpsguide, der giver en kort introduktion til, hvordan forandringen kan sættes i gang.

IDÉ

Lærerne bliver inddraget i udformningen af deres fysiske omgivelser og får medejerskab over deres arbejdsplads. Ved at teste løsninger med hurtige prototyper i en begrænset tidsperiode, kan skolen imødekomme nye behov uden i første omgang at gøre store indkøb.

HVORDAN GØR VI?

Der nedsættes en arbejdsgruppe, der har til opgave at indsamle viden og afdække hele lærergruppens behov for ændringer i de fysiske omgivelser.

For at skabe et konkret udgangspunkt for idéudvikling bruges metoden 'dotting'. Her kan hver lærer sætte post-its på de ting på skolen (f.eks. stole, borde og mødelokaler), som enten fungerer godt eller har potentiale til at blive bedre. Dermed tydeliggøres konkrete udfordringer og behov i de fysiske omgivelser. Dotting kan eksempelvis gennemføres i forbindelse med lærermøder.

Efter gennemført dotting-øvelse, samles lærernes post-its, og der formuleres 5 overordnede temaer, som peger på centrale udfordringer i lærernes fysiske rammer for forberedelse. Med udgangspunkt i temaerne brainstormer gruppen på ideer til, hvordan

udfordringerne kan løses. De 5 bedste idéer udvælges til en test i skolens lokaler.

Testen består i en række forskellige hurtige prototyper, som laves af billeder, tape og pap, og bliver sat op på borde, gulve og vægge. Det kan for eksempel være et skilt som indikerer 'stille zone' eller et skilt som tydeliggør, hvad et lokale skal bruges til.

Prototypernes formål er at antyde, hvordan idéerne kan fungere og bidrage til bedre rammer for forberedelse. De fungerer først og fremmest som et dialogværktøj, der er med til at synliggøre lærernes behov og skabe et fælles udgangspunkt for forandringen.

OPSAMLING OG NÆSTE SKRIDT

Efter en uge følger arbejdsgruppen op og modtager feedback fra hele lærergruppen: Hvordan har det været? Er der nogle idéer, der kan bruges og videreudvikles? I mellemtiden er det givende, at lærergruppen observerer og skriver ned, hvordan forandringerne påvirker deres arbejdsdag.

Arbejdsgruppen sørger for, at skolelederen informeres. Herefter prioriterer ledelsen sammen med arbejdsgruppen, hvilke investeringer der er nødvendige.

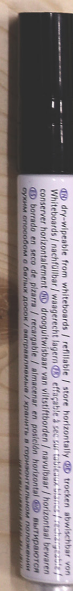
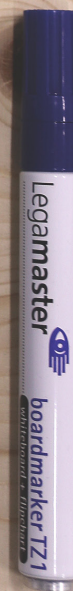
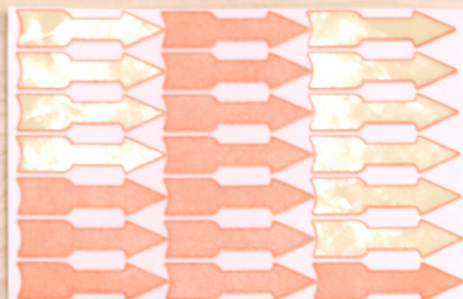
KOM GODT FRA START

- Involver medarbejdere løbende i processen
- Afsøg hvad der fungerer godt og dårligt ved indretningen i dag
- Registrér hvilke opgaver og aktiviteter, som dagen går med
- Identificér udfordringer og behov
- Idégenerér over nye muligheder
- Vær realistisk
- Udvælg og bliv inspireret af Innovationshusets idékatalog
- Evaluér og justér løbende
- Sørg for opbakning og involvering af ledelse

DET SKAL DU BRUGE

- 2 timer til idé og test med 3-6 medarbejdere (arbejdsgruppe)
- 30 min til dotting øvelse
- 30 min til temaer + idégenerering
- 30 min til ophæng af prototyper
- 30 min til efterfølgende feedback
- Materialer: pap, tape, snor, klistermærker, skæreknive og tuscher/markere, mobiltelefon.

IDÉ 2 - SERVICE LIVING LAB 1:1

Hvad nu hvis forandring fik lov til at ske over tid og med løbende test og justeringer? Der findes potentiale i at tænke i nye partnerskaber med leverandører, der giver mulighed for at prøve nye løsninger af og sikre deres brug og relevans. Vi kalder konceptet for 'living lab'.

IDÉ

Lærerne bliver inddraget i udformningen af deres fysiske omgivelser og får medejerskab over deres arbejdsplads. Idéen er, at skolen kan imødekomme lærernes behov uden i første omgang at gøre store indkøb ved at teste mulige indretningsløsninger i en begrænset tidsperiode.

Møblerne bliver lånt ud af leverandører, som skolen indgår partnerskab med. Til gengæld får leverandørerne mulighed for at justere og tilpasse deres løsninger i et udviklingsforløb med skolen.

HVORDAN GØR VI?

Der nedsættes en arbejdsgruppe som beskrevet i del 1, der indsamler viden og afdækker lærernes behov for ændringer i forbindelse med deres forberedelse. Til det formål kan arbejdsgruppen gøre brug af metoden 'dotting' for at tydeliggøre konkrete udfordringer og behov i de fysiske rammer.

For at teste de idéer til løsninger, som arbejdsgruppen når frem til, omdannes et rum på skolen til testmiljø. Testmiljøet skal betragtes som en "mini-skole", der så vidt muligt indeholder alle de funktioner, som arbejdsgruppen har identificeret udfordringer med i lærernes forberedelse. Det kan f.eks.

være arbejdsborde til praktisk forberedelse, lounge møbler, samt møbler til uformelle møder eller fordybelse.

Der etableres et samarbejde med en eller flere leverandører, der leverer møbler til rummet, som lærerne kan afprøve. Derefter kan lærerne teste det nye miljø for at finde ud af, om indretningen og møblerne giver mening i deres forberedelse. Innovationshuset anbefaler, at det samme testmiljø afprøves i ca. 1 måned.

OPSAMLING OG NÆSTE SKRIDT

For at sikre en god opsamling er det givende, at lærergruppen løbende observerer og skriver ned, hvordan forandringerne påvirker deres arbejdsdag.

Efter endt test periode samler arbejdsgruppen op på på erfaringer fra lærergruppen ved hjælp af feedback fra alle lærere, som har testet indretningen. Det vil give et indblik i, hvilken indretning og typer møbler, der giver mening i lærernes arbejde. Der kan være nogle idéer, der forkastes, mens andre ændres og justeres, så de møder lærernes behov.

Arbejdsgruppen sørger for, at skolelederen informeres. Herefter prioriterer ledelsen sammen med arbejdsgruppen, hvilke investeringer der er nødvendige.

'RUM UDEN FORPLIGTELSE'

*I en begrænset
testperiode kan
personalet stifte
bekendtskab med
en række nye
løsninger.*

IDÉ 3 - FLEKSIBEL INDRETNING

DEN SMARTE SKOLE

Hvad nu hvis lærerforberedelse kunne foregå på hele skolen, og flere områder kunne bruges mere aktivt? På den fleksible skole kan de fysiske rammer løbende tilpasses lærernes behov.

IDÉ

Lærerne bliver inddraget i udformningen af deres fysiske omgivelser og får medejerskab over deres arbejdsplads. Idéen er, at flere forskellige funktioner tænkes sammen i et fleksibelt og helhedsorienteret blik på skolen i forhold til lærernes forberedelse. Det kan gøre det muligt for lærerne løbende og aktivt at præge det miljø, de arbejder i.

For at opnå en optimal udnyttelse af plads, er der potentiale i at tænke hele skolens areal ind i indretning, inklusive gangaerler. Det gælder særligt mindre skoler med mange lærere og få lokaler til foreberedelse.

HVORDAN GØR VI?

Der nedsættes en arbejdsgruppe som beskrevet i del 1, der indsamler viden og afdækker lærernes behov for ændringer i forbindelse med deres forberedelse. Til det formål kan arbejdsgruppen gøre brug af metoden 'dotting' for at tydeliggøre konkrete udfordringer og behov i de fysiske rammer.

Hvis skolen skal gennemgå en renovering eller opdatering kan et gennemgående modulært møbelsystem implementeres på skolen. Det

modulært system kan indeholde et antal elementer, som f.eks. bordplader, bænke, reoler, skab osv.

Innovationshuset anbefaler, at modulsystemet implementeres som et pilotprojekt på en udvalgt skole. I løbet af en begrænset testperiode kan arbejdsgruppen afdække, i hvilken udstrækning løsningen bliver brugt og understøtter lærernes skiftende arbejdsdag.

OPSAMLING OG NÆSTE SKRIDT

Efter endt pilot test sørger arbejdsgruppen for at samle op på skolens erfaringer, som kan komme flere skoler til gavn.

Der er også et potentiale i, at denne løsning kan skabe bedre rammer for børnenes undervisning. Ved at flytte dele af undervisning ud til andre dele af skolen, kan børnene få variation og ro til at arbejde i mindre grupper. Det gælder særligt skoler med mindre plads.

Der findes også mulighed for at udfolde denne idé til at være 'open source' orienteret, hvor medarbejdere og elever løbende selv kan lave møbler i eksempelvis sløjd.

ÅBNE RAMMER

Med åbne rammer kan miljøet tilpasses ud fra nye behov som kan opstå i lærernes skiftende hverdag.

'KERF wall'

FLEKSIBLE VÆGSYSTEM

Med fleksible rammer kan lærerne løbende fjerne og montere forskellige elementer, f.eks. bordplader og opbevaring.

'Yusuke Seki'

FELTARBEJDE & OBSERVATION

I det følgende afsnit præsenteres Innovationshusets kvalitative undersøgelse på Strandparkskolen, Sølvgade skole, Nyboder skole og Fensmarkskolen.

Den kvalitative undersøgelse indebærer et kort feltarbejde med cultural probes, observation og interview med skoleledere, lærere og pædagoger.

På den baggrund beskrives lærernes nuværende brug af de fysiske rammer og konkrete forbedringspotentialer.

i dag?

...de dig glad eller tilfreds i

tilfreds:

...ornetid kom ind til
...keale (forberedelse), hvor
...uffr

...slags situationer?

Nævn 3 ting, der gjorde dig frustreret/tilfreds:

At have kørtid fra 9⁰⁰ - 14³⁰ og så efter
sig at forberede sig.

Hvordan kan vi undgå den slags situationer?

...forstå sig på det andet er inden
...går til forbered

SITUATIONSKORT
GLAD & TILFREDS

SITUATIONSKORT
FRUSTRERET & UTILFREDS

SITUATIONSKORT
FRUSTRERET & UTILFREDS

Cultural probes
Situationskort
udfyldt af
lærere

Nævn 3 ting, der gjorde dig frustreret/tilfreds:

- Jeg kunne ikke få arbejdsro til

Hvordan kan vi undgå den slags situationer?

METODE

For at opnå indsigt i de udfordringer, som medarbejderne oplever med de nuværende arbejdspladser, har Innovationshuset gennemført en kvalitativ undersøgelse bestående af observationer, cultural probes, lederinterviews, og interview med i alt 16 lærere og personale.

Den kvalitative undersøgelse blev afviklet på tre skoler: Sølvgade Skole, Nyboder Skole og Strandparkskolen. Der blev også foretaget en enkelt dags observationer og interview med lærere og pædagoger på Fensmarkskolen.

Derudover har Innovationshuset interviewet lederen på Valby Skole og været på inspirationsbesøg på Skolen ved Søerne i Frederiksberg Kommune, der har arbejdet med zoneinddelt forberedelse til lærerne.

Under projektets opstart var Innovationshusets mål at afvikle undersøgelsen på mindst fem skoler. Flere af de skoler, der blev kontaktet, kunne imidlertid ikke afsætte den fornødne tid til at deltage, da det ville gå ud over medarbejdernes forberedelse.

FIRE LEDERINTERVIEWS

Børne- og Ungdomsforvaltningen etablerede kontakt til fire relevante skoler, som Innovationshuset efterfølgende indgik aftaler med om rundvisning og interview med lederen. I interviewet med lederen var fokus primært på, hvordan han/hun havde grebet processen an med etablering af arbejdspladser, og hvordan medarbejderne havde reageret. Derudover gav lederen en rundvisning på skolen og formidlede kontakten til en række medarbejdere, som vi kunne interviewe og observere.

CULTURAL PROBES

For at forberede medarbejderne på interviewet fik de udleveret en 'cultural probe'. Det bestod i et lille introduktionsbrev, 10 situationskort til henholdsvis god og frustrerende forberedelse og lidt slik som tak for hjælpen. Tanken var, at lærerne i løbet af en uges tid kunne udfylde

situationskortene, når der opstod gode eller frustrerende øjeblikke i deres forberedelse. Derudover fik Innovationshuset lærernes mobilnumre og sendte sms'er med påmindelser og små fotoopgaver i ugen op til interviewet. Det bidrog til at øge lærernes opmærksomhed på deres egen forberedelse og gjorde det muligt at komme så tæt på deres hverdag som muligt.

FELTARBEJDE PÅ SKOLERNE

Efter en uges tid besøgte Innovationshuset skolerne igen i tidsrummet kl. 8.30-16.30 til observation i forberedelseslokalerne og interview med lærerne. Der blev gennemført interview med i alt 16 lærere: 4 lærere på Sølvgade Skole, 5 lærere på Strandparkskolen, 4 lærere på Nyboder Skole og 3 lærere på Fensmarkskolen.

Under observationen var fokus på, hvor mange medarbejdere, der brugte lokalerne, hvordan lokalerne blev brugt, og hvordan medarbejderne interagerede med hinanden og de fysiske faciliteter. Innovationshuset gennemførte desuden en række uformelle situationsinterview og korte samtaler med lærere og pædagoger i løbet af dagen.

I de efterfølgende interview med lærerne blev deres billeder og situationskort inddraget til at få et indblik i deres hverdag med helt konkrete eksempler på, hvordan deres forberedelse forløber. Det gav en forståelse af, hvad forberedelsen indebærer, hvordan deres forberedelsespladser ser ud, og hvordan de fysiske faciliteter kan være med til at understøtte eller hæmme den gode forberedelse.

STRANDPARKSKOLEN

Strandparkskolen er en bydækkende specialskole for børn med multiple funktionsnedsættelser. Der er ansat 30 lærere, 30 pædagoger, 20 pædagogmedhjælpere samt en stor gruppe af specialister.

Strandparkskolen er én institution med skole, KKFO og lokalefællesskab, der blev sammenlagt for to år siden. Sammenlægningen skete samtidig med, at forberedelsen blev lagt på skolen, hvilket gjorde det muligt at bruge det gamle fritidshjem til at etablere arbejdspladser til lærerne.

Der er i alt 14 arbejdspladser fordelt i to rum. Hver plads deles mellem 2-3 medarbejdere, og der er ingen faste pladser. I bygningen findes også tre mødelokaler, et sofarum og et køkken samt toiletfaciliteter. Udover kontorpladserne findes desuden enkelte arbejdspladser på skolen, hvor lærerne kan gå ind og forberede sig i kortere tidsrum.

LEDERINTERVIEW

På Strandparkskolen mente lederen, at den største udfordring var, at medarbejderne nu skulle forberede sig på skolen, fordi det bryder med de vaner, som medarbejderne har opbygget gennem flere år. Det kan give frustrationer i forhold til, at medarbejderne synes, at de mangler nogle af deres ting.

Selve processen omkring etableringen fungerede rigtig godt. Lederen forklarede: "Boldene var alligevel i luften. Alt skulle sammenlægges, alt skulle rykkes rundt og alt skulle flyttes. Så forskellen var ikke så stor. Og så har vi en stor matrikel. Det har gjort, at vi har lidt mere mulighed for at rykke rundt på nogle ting". Det betød bl.a. at forberedelseslokalerne blev placeret uden for skolen, da lærerne havde

et stort ønske om at blive fjernet fra driften. Lærerne var desuden med til at vælge, hvilket inventar, der skulle være i lokalerne.

LÆRERNES PERSPEKTIV

Lærernes forberedelse på Strandparkskolen er karakteriseret ved en stor andel af praktiske opgaver, fordi det er en specialskole, hvor børnene ikke modtager traditionel undervisning. Der er et lærerteam tilknyttet en bestemt klasse, og der arbejdes ikke med enkeltfag på samme måde som på almindelige folkeskoler.

Det betyder, at meget forberedelse foregår i klasserne med at gøre individuelle opgaver klar til eleverne, og i Værkstedet på skolen, hvor der er kopi- og lamineringsmaskine samt bordplads og materialer til at lave opgaver. Selvom der også er kopi- og lamineringsmaskine i forberedelseslokalerne, foregår det meste af den aktivitet derfor på skolen.

Det er primært den skriftlige forberedelse ved computeren, som foregår i de nye forberedelseslokaler, fx elevplaner og kommunikation med forældre. Selvom lærerne har deres egne bærbare arbejdscomputere, er der stationære computere på alle forberedelsespladserne, da det kun er dem, der har adgang til printeren og skolens fælles drev.

Lokalernes placering i den separate bygning er en fordel på den måde, at lærerne bedre kan koncentrere sig, når de ikke kan høre børnene

'Klinikken'
Forberedelses-
lokaler

**Møde- og
pause rum**

“Jeg er aldrig ovre i forberedelseslokalerne. Dels fordi, der er mange mennesker samlet på det samme sted, og så har man en tendens til at begynde at snakke. Og dels fordi alle materialer er ovre på skolen.”

ude på gangen; “Der er kun den larm, vi selv laver”. Placeringen betyder imidlertid også, at lærernes undervisningsmaterialer bliver meget spredt, og der kan være langt mellem de forskellige forberedelsespladser, da det er en forholdsvis stor matrikel. En lærer fortæller: “Jeg slæber stadig min skoletaske frem og tilbage, bugnende fuld.”

Der er delte meninger om de nye forberedelseslokaler blandt lærerne. Det var hensigten, at der skulle være stille i det ene rum, mens det var tilladt at tale sammen i det andet. En lærer forklarer, at hun derfor typisk mødes med sit team i lokalet til venstre, hvor det er tilladt at snakke. De fleste lærere har også valgt en primær forberedelsesplads i et af lokalene, hvor de synes, at støjniveauet passer bedst til dem. Det er også i det lokale, de har et skab til opbevaring. Flere lærere har en yndlingsplads, som typisk er ved vinduet eller i et hjørne, hvor der er en form for afskærmning. Da mange har de samme præferencer, gælder det bare om “at komme først”.

Det er karakteristisk, at forberedelseslokalerne stadig er meget nye. Det er ikke alle lærere, der har taget dem til sig eller føler ejerskab, selvom en gruppe lærere har været med til at indrette dem. En lærer fortæller, at de “har været enormt lang tid om at indtage forberedelseslokalerne” og en anden synes, at det “fungerer nogenlunde, men det er bare ikke særlig hyggeligt”.

Nogle af lærerne oplever, at der er for mange forstyrrelser til, at de kan koncentrere sig derovre. En af lærerne har derfor valgt udelukkende at gøre brug af de enkelte

forberedelsespladser på skolen: “Jeg er aldrig ovre i forberedelseslokalerne. Dels fordi, der er mange mennesker samlet på det samme sted, og så har man en tendens til at begynde at snakke. Og dels fordi alle materialer er ovre på skolen.”

ØNSKER OG POTENTIALER

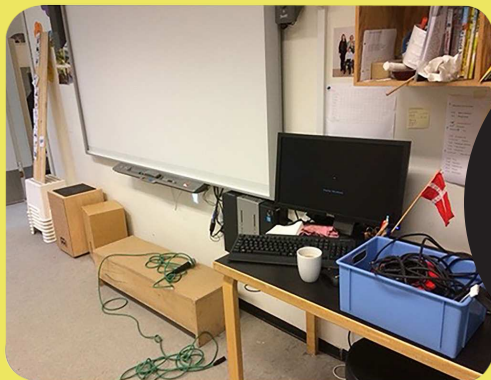
Udover lærernes forberedelsespladser, er der også tre mødelokaler, et sofarum og et køkken i det gamle fritidshjem. Flere lærere bemærker dog, at disse faciliteter ikke bliver brugt i særlig høj grad, og der er en række ønsker og forslag til, hvordan man bedre kunne udnytte lokalene.

Nogle lærere fremhæver behovet for et individuelt rum, hvor man kan lukke døren og ikke bliver forstyrret af støj. Nogen bruger de nuværende lokaler til at tage telefonsamtaler, men det virker stadig forstyrrende, fordi der er så lydt. Samtidig er der behov for nogle mere fleksible møderum, hvor lærerne kan mødes med deres kollegaer uden at forstyrre andre. Derudover fremhæver lærerne, at der mangler ordentlig plads til at lave materialer til undervisningen, dvs. bordplads til at printe, klippe og laminere.

Flere lærere nævner desuden sofarummet som et oplagt sted at lave forbedringer. Mange lærere ønsker et mere uformelt sted at forberede sig, som de kan bruge til at læse eller bruge iPad, der ikke altid egner sig til et skrivebord. En lærer udtrykker det: “Det der ene rum, vi har dernede med en sofa i, det er ikke så indbydende. Kunne man ikke indrette det på en anden måde? Kunne man ikke generelt indrette flere lokaler mere indbydende, så det indbyder til flere måder at forberede sig på?”

Tekstbesked
fre. 15. april. 08.25

**Løbende
feedback
via SMS
fra lærere**

Godmorgen. Det eneste positive man kan sige om [mandag morgen](#) er at kaffen er varm ☕ - og fuglene synger udenfor. Jeg forbereder mig ved lærercomputeren i klassen... Hvis jeg kan komme til for kollegaernes efterladenskaber. Klassen er ikke rengjort og lugter af skrald fra i fredags 😞

**Delte
forberedelses-
pladser**

SØLVGADE SKOLE

Sølvgade Skole er en lille skole med to spor, 30 lærere, 2 fuldtidspædagoger, vikarer og deltids pædagoger.

Sølvgade Skole har en central beliggenhed i København. Skolen arbejder med at være en åben skole, der gør meget ud af at bruge byen og komme ud hver onsdag, hvor der er flexdag. Det frigiver både fysisk plads og giver lærerne sammenhængende forberedelsestid.

Skolen har prioriteret, at alle lærere har deres egen forberedelsesplads for at skabe ro og tryghed. Til gengæld er der ikke etableret grupperum til teamsamarbejde. Forberedelseslokalerne er opdelt efter klassetrin, hvor indskoling og mellemtrinnet sidder sammen, og udskoling sidder i deres eget lokale, der ligger separat fra skolen.

LEDERINTERVIEW

På Sølvgade Skole fremhævede skolelederen manglen på kvadratmeter som det største problem: "Den største udfordring er manglen på plads. De sidder meget tæt, og der er ikke altid plads til at mødes i teams eller til at eleverne kan lave gruppearbejde".

Til trods for den trange plads, mener lederen, at de individuelle pladser er det hele værd. Det giver en stor tryghed for lærerne at have deres egen arbejdsplads, fordi de ikke skal rydde op efter sig selv hele tiden, når de kun har kort tid til at forberede sig imellem undervisningen. Lærerne har selv været med til at sætte deres præg på deres arbejdsplads, hvor de har

fundet deres egne kasser m.m. til opbevaring af materialer.

LÆRERNES PERSPEKTIV

Det er karakteristisk for Sølvgade Skole, at det er en lille skole, hvilket giver en række udfordringer i forbindelse med lærernes forberedelse og samarbejde i teams.

Skolen har valgt at prioritere, at lærerne kunne få hver sin forberedelsesplads - til stor glæde blandt de fleste af lærerne. En lærer forklarer: "Fordelen ved de individuelle borde er, at man har styr på sine ting, man ved hvor de er. Det er ligesom på en almindelig arbejdsplads, hvor man har sin egen kontorplads og lægger sine ting efter det mønster, der passer én bedst."

Lærernes individuelle forberedelsespladser er dog etableret på bekostning af mødelokaler til teamsamarbejde. Det betyder, at lærerne ofte bruger tid på at finde et sted at mødes, mødes på lærerværelset eller sparrer med hinanden i forberedelseslokalerne til gene for de andre.

En lærer fortæller om teamsamarbejdet: "Det foregår oftest på lærerværelset. Man vælger det rum, hvor der er færrest mennesker, men i en fortravlet hverdag er det sjældent, at man har særlig meget tid ad gangen. Så oftest er det bare i frokostpausen, at man finder 10 minutter til at sætte nogle stikord sammen."

**Personlig
forberedelses-
plads**

**SMS svar
fra lærere**

“Jeg synes det giver et meget godt indtryk af, hvor kaotisk det ligesom er. Jeg sidder her på gangen lige ved siden af døren, jeg føler nærmest at folk går ind i mig nogle gange. Det er virkelig håbløst.”

Indskoling og mellemtrinnet sidder sammen i et forberedelseslokale på skolen, som er tæt på lærerværelset og undervisningslokalerne. Det betyder, at det er nemt hurtigt at gå fra og til, og dermed også få noget ud af den korte tid mellem undervisningstimerne. Til gengæld sidder lærerne forholdsvis tæt, og der er mange forstyrrelser i løbet af dagen. Det skyldes både de hyppige tjek-ind, at lokalet bliver brugt som gennemgang, og at der er meget lyd, så man tydeligt kan høre eleverne ude fra gangen.

En lærer i indskoling har taget et billede af sin forberedelsesplads og fortæller: “Jeg synes det giver et meget godt indtryk af, hvor kaotisk det ligesom er. Jeg sidder her på gangen lige ved siden af døren, jeg føler nærmest at folk går ind i mig nogle gange. Det er virkelig håbløst.”

Udskoling sidder i en bygning, der ligger separat fra skolen, hvilket er en fordel i forhold til støjniveauet. Der er bedre ro og plads, hvilket gør forholdene optimale til at koncentrere sig om arbejdet i længere tid ad gangen. Til gengæld er afstanden tilsvarende større til undervisningslokalerne og lærerværelset. Den mere afsides placering betyder, at lærerne i højere grad bruger lokalet, når de har god tid til at forberede sig, og ikke i de små pauser mellem undervisningen.

ØNSKER OG POTENTIALER

De væsentligste ønsker til den gode forberedelse blandt lærerne er mere sammenhængende forberedelsestid uden afbrydelser samt tid og plads til at sparre med kollegaer.

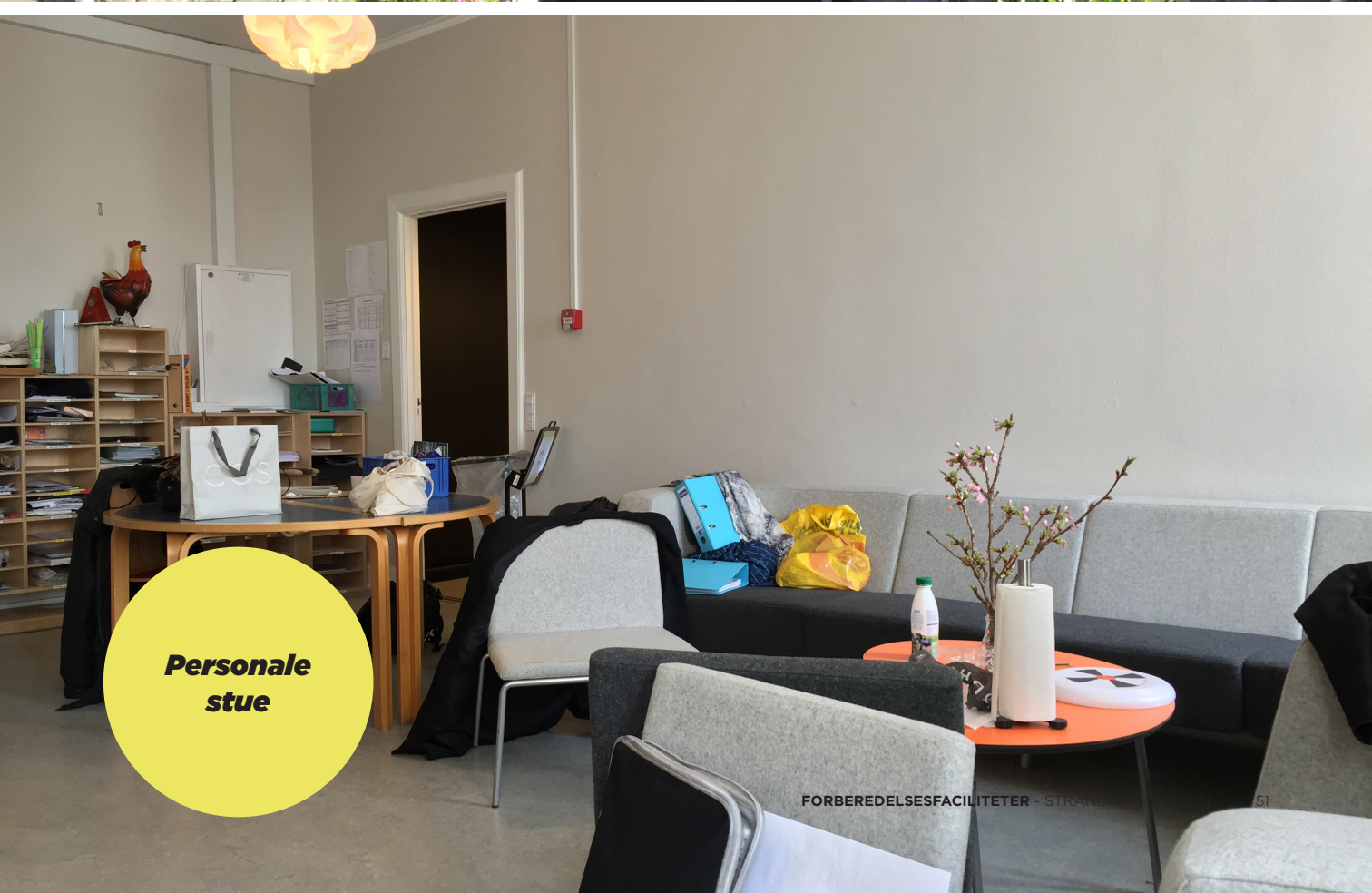
Samtidig er lærerne bevidste om den begrænsning, som skolens plads giver, og i prioriteringen mellem faste pladser og andre faciliteter er der delte meninger. Nogle lærere kan ikke forestille sig at skulle dele forberedelsesplads med andre, mens andre lærere ikke har noget imod det, hvis det ville give nogle bedre arbejdspladser.

Derudover efterspørger lærerne mere inspiration og mulighed for deling af materialer på tværs. En lærer forklarer: “Man savner noget inspiration som lærer. Noget lækkert, at der er pænt. Noget der inspirerer en. Man skal tænke nye tanker, være kreativ og innovativ. Jeg synes ikke, at det er et særligt inspirerende lokale at sidde i.” Udover mere indbydende rammer, foreslår hun en form for fælles opbevaring af materialer, der er organiseret så lærerne kan lade sig inspirere og derved drage nytte af hinandens materialer.

KÖNGENS HYTTE

'uofficielt'
mødelokale
udenfor
skolen

Personale
stue

NYBODER SKOLE

Nyboder Skole er en skole med to spor og en række taleklasser. Skolen står over for flere ændringer i de kommende år, da taleklasserne flytter til en anden skole, fritidshjemmet skal flytte ind på skolen, og der muligvis udvides fra 2 til 3 spor.

Der er i alt ansat 60 lærere og pædagoger på Nyboder Skole. I forhold til forberedelse har skolen har valgt en 1:2-løsning, hvor de er cirka to medarbejdere om hver arbejdsplads. Der er tre forberedelseslokaler, som er opdelt efter fagteams, da man ønsker at understøtte det faglige samarbejde på tværs af årgangene. Man var desuden bekymret for, at der ville blive for mange forstyrrelser, hvis lokalerne var opdelt efter teams. Teamsamarbejdet foregår i stedet i personalestuen, klasselokaler eller andre ledige lokaler.

LEDERINTERVIEW

På Nyboder Skole fremhævede lederen, at den største udfordring var de computere, som lærerne fik. Det betød, at de måtte suspendere reglen om tilstedeværelse frem til efterårsferien, for "at undgå paladsdemonstration og mytteri." De nye bærbare kunne ikke printe, og medarbejderne kunne ikke få adgang til deres gamle dokumenter. Derfor blev der rift om de stationære computere, som lærerne fortsat bruger dagligt.

På nuværende tidspunkt er ledelsen ved at gøre status over, hvordan lokalerne fungerer. Til det formål har de sendt spørgeskemaer ud til medarbejderne. Indtil videre har man bl.a. fundet ud af, at placeringen af forberedelseslokalerne er meget vigtig.

Det mest populære lokale er placeret på en rolig gang tæt på både toiletter, personalestue,

printer/kopimaskine og kaffe. De andre lokaler er placeret tæt på gange med en del aktivitet fra elever, trapper og elevtoiletter, der alt sammen giver mange forstyrrelser for lærernes forberedelse. Derudover har flere lærere påpeget, at de bruger rigtig meget tid på at bevæge sig frem og tilbage mellem deres undervisningslokaler, forberedelseslokalerne og personalestuerne.

LÆRERNES PERSPEKTIV

Forberedelseslokalerne er som nævnt opdelt efter fagteams; matematik, naturfag og dansk. Mange af lærerne betragter dansklærernes lokale som "det gode rum", fordi der er god plads og luft omkring bordene i modsætning til de andre lokaler, som er mindre, og hvor man kan være nødt til "at kante sig rundt" om bordene. "Det gode rum" har desuden en bedre placering i forhold til personalestuen, køkken og toiletfaciliteter, hvorimod de andre lokaler ligger mere afsides på skolen.

Nogle lærere påpeger, at det larmer mere i de små forberedelseslokaler, hvilket forstyrrer deres arbejde: "Når jeg forbereder mig, foregår hele livet omkring udskolingen lige uden for. Det larmer, selvom der er top-tunet lydisolering og lydabsorberende plader i loftet."

Det er tydeligt på Nyboder Skole, at brugen af de nye forberedelseslokaler fordrer en ændring af lærernes arbejdskultur. Det viser sig blandt andet ved, at lokalerne ofte stod tomme i

**Nyboder
har valgt en
1:2-løsning**

'PC øen'
Stationære
computere i
personale-
rummet

... "Det er kropumuligt for mig at pakke ned og bære rundt på mine ting hele tiden."

løbet af Innovationshusets besøg, og at der kun sjældent var mere end tre lærere til stede i et lokale på samme tid. En lærer udtrykker det således: "Det kan godt være, at man får en arbejdsplads og får at vide, at dér skal man sidde. Men derfra og så vænne sig til at bruge det, det er noget helt andet." Det er muligvis en af årsagerne til, at nogle lærere har "kapret" faste arbejdspladser, selvom det er tanken, at alle pladser er til deling.

Et andet element, der har betydning for lærernes brug af lokalerne er, at der er rift om de stationære computere. En lærer forklarer: "De stationære computere flokkes vi om. De er sat op på forhånd, der er kabler til internettet, de har nok også større kapacitet, og så fungerer de altid." Der er kun enkelte stationære computere i forberedelseslokalerne, mens der er seks placeret i personalerummet. Det betyder også, at meget af lærernes forberedelsestid foregår i personalerummet, hvor der også er adgang til kaffe, skolens eneste farveprinter samt kopi- og lamineringsmaskine.

Personalerummet har i det hele taget mange funktioner på skolen. Det er et stort lokale, og bruges både som møderum, spiserum og festrum til mange forskellige arrangementer. Det betyder, at der typisk foregår flere forskellige ting i personalerummet, hvilket gør det mindre egnet til forberedelse: "Personligt, så kan jeg ikke lave andet arbejde end det, hvor man har hovedet under armen i personalestuen, fordi der er så meget larm."

Lærerne har ikke et decideret sted at holde møder på skolen. En lærer fortæller, at når der er teammøder om onsdagen, kan der sagtens være 4-5 teams, der holder møde i personalerummet samtidig. Dem, "der er hurtige", sætter sig som regel i de afskærmede

sofaer i hjørnet, som giver lidt mere ro. Man kan dog stadig høre, hvad der foregår, på begge sider af skærmen. Nogle teams plejer desuden at sætte sig på biblioteket, hvis det er ledigt, for at få arbejdsro, mens andre vælger at holde teammøder i et klasselokale. Det betyder, at lærerne kan komme til at bruge meget tid på at finde et sted, hvor de kan mødes: "Man skal gøre rigtig meget nogle gange for at opsøge de faciliteter, man skal bruge."

ØNSKER OG POTENTIALER

Lærerne efterspørger især bedre mødefaciliteter og mindre rum med ro og plads til fordybelse. En lærer ønsker: "Der skal være plads til at udfolde sig i fællesskab og plads til at tænke tingene igennem selv."

Et vigtigt parameter for lærernes tilfredshed med lokalerne er deres placering i forhold til andre faciliteter på skolen. Der er et stort ønske om, at der kommer bedre faciliteter i form af farveprinter og kopimaskine tæt på alle forberedelseslokaler. Mange lærere ønsker også forberedelsespladser tættere på deres klasser. Det kan løse, hvad en lærer kalder "løbeproblemet". Det består i, at nogle lærere løber fra den ene ende af bygningen til den anden flere gange om dagen.

Der efterspørges desuden en mere gennemtænkt indretning, hvor gamle skabe og reoler pilles ned for at gøre plads nye møbler, der opfylder lærernes behov. Som det er nu, har enkelte lærere været med til at vælge borde, stole og reoler til forberedelseslokalerne, men alt det, der var skruet fast, blev ikke fjernet, og de gamle reoler og skærme bruges stadig. For at skabe de mest optimale fysiske rammer kan det være nødvendigt, at lokalerne indrettes fra bunden.

FELTARBEJDE

**Plads til
opbevaring
af materiale**

**Afskærmede
mødesofaer**

FENSMARKSKOLEN

Fensmarkskolen er en 10 år gammel bydækkende specialskole i kategori 4. Skolen varetager specialundervisning og fritidstilbud for børn og unge med gennemgribende psykiske udviklingsforstyrrelser, hvoraf størstedelen er diagnosticeret indenfor autismespektrumforstyrrelser.

Der går 90-100 børn på Fensmarkskolen og arbejder omtrent 100 medarbejdere fordelt på indskoling, mellemtrinnet og udskoling. Der er knap 40 lærere, 30 pædagoger og 20 pædagogmedhjælpere – dertil kommer rengøring og administrativt personale.

Skolen har valgt at etablere fleksible arbejdspladser til medarbejderne. Der er tre forberedelseslokaler af forskellige størrelse i én bygning samt ét større lokale, Pædagogisk Værksted, ved siden af Personalestuen i en anden bygning. Dertil kommer et "klippe-klisterrum" i begge bygninger til praktiske opgaver samt en række mødelokaler.

LEDERINTERVIEW

På Fensmarkskolen fremhævede lederen, at den største udfordring er skolens fysiske rammer. Skolen er bygget op omkring fire bygninger, både gamle og nye. Det gør, at der hurtigt er meget transporttid frem og tilbage for personalegruppen. F.eks. er ankomstområdet ikke hensigtsmæssigt for børnene.

Lige nu er Fensmarkskolen igang med en gennemgående forandring for at skabe 'Fremtidens Fensmarkskole' som skal sikre et bedre helhedsflow, med fokus på optimal arealudnyttelse og bedre undervisningsfaciliteter.

LÆRERNES PERSPEKTIV

Vi havde særligt fokus på personalerummet på vores besøg, da det ifølge ledelsen er det rum, medarbejderne er mest utilfredse med.

Personalerummet benyttes til frokostpausen, uformelle møder, mindre teammøde koordinering, og til større personale- og forældrearrangementer. Rummet er meget besøgt: "På en god dag er vi 50 mennesker der bruger lokalet." Samtidig er der dog en dårlig akustik. Det betyder, at lokalet som regel er præget af støj og larm til gene for forberedelsen i de tilstødende rum, særligt i pædagogisk værksted. Skolen har indkøbt tre skærme til at dele rummet op i mindre sektioner for at skabe ro og mulighed for mere fleksibel indretning. De bruges dog primært til at skærme sofaerne af fra resten af rummet, og "standard-opstillingen" i lokalet efter rengøring er ikke inddelt i mindre zoner.

Personalerummet er tænkt som et pauserum, men bliver også brugt til uformelle og mindre formelle møder. En lærer fortæller: "Det siges, at man ikke skal forberede sig herude, men det sker tit, at man rykker herud og tager en snak." Mens nogle lærere mener, at det er uundgåeligt med faglig snak og sparring i personalerummet, finder andre det meget forstyrrende: "Det er

**Personale-
rummet**

Blank laminering

A5 laminering

Mat laminering

**Klippe-klister
rum**

Laminering
(A6)

Laminering

... "Vi ved ikke, hvor hinanden er, så man kan ofte starte med at gå en lang tur rundt for at finde sine kollegaer."

enormt utjekket at vi forstyrrer vores kollegaer i vores team forberedelse, mens de vil sidde og spise deres frokost i ro og mag."

Pædagogisk værksted støder op til personalerummet og har indgang gennem en skydedør fra køkkenet. Det er et forberedelseslokale med hæve/-sænkeborde og opbevaringsskabe til medarbejdernes materialer. En lærer fortæller: "Med de mere praktiske opgaver, kan jeg godt lide at være herovre. Der er nogle gode borde – både i kopirummet og computerborde." Flere medarbejdere giver dog udtryk for, at der kan være meget larm i lokalet, særligt ved frokosttid. Derfor foretrækker de primært at løse opgaver der, der ikke kræver koncentration og fordybelse.

I modsatte bygning er der indrettet tre forberedelseslokaler til lærerne i stueetagen, der er delvist under jorden med højt placerede vinduer. Medarbejderne refererer til det som "Kælderen". En lærer nævnte, at "det er lidt trist at sidde under jorden". Der er også tre mødelokaler og en "lounge", der er tiltænkt pauser. Flere bemærker, at disse lokaler ligger lidt afsides, og at der ikke altid er tid til at gå derover.

Medarbejderne havde en generel oplevelse af, at der er mest ro derovre i forhold til i personalerummet: "Hvis jeg virkelig skal fordybe mig, prøver jeg at finde et sted nede i kælderen." Det skyldes bl.a. at der ikke er ligeså mange computere og skriveborde i hvert rum, hvilket skaber færre forstyrrelser. Det ene rum har kun to skriveborde, hvilket er særligt populært at arbejde i, når man skal koncentrere sig eller arbejde sammen og forberede sig i teams.

Der er også såkaldte "klippe-klister rum" i begge bygninger til praktisk forberedelse. Her er der

plads til at fremstille materialer til undervisning – print, kopi, laminering osv. Medarbejderne producerer meget materiale selv, fordi det skal tilpasses den enkelte elev. Begge rum har et godt system til at holde orden, som medarbejderne selv har organiseret.

ØNSKER OG POTENTIALER

Flere medarbejdere har givet udtryk for, at der mangler grupperum. De eksisterende rum er ofte besat af teammøder. Det betyder, at medarbejderne ofte er nødt til at sidde om en computer og mødes, hvilket ikke er optimalt: "I de tidsrum har vi ikke noget sted at mødes – så bliver vi nødt til at sidde i et rum, hvor andre forbereder sig." Det betyder, at medarbejderne mødes i de samme rum, som andre forbereder sig i, hvilket forstyrrer koncentrationen. Derfor efterspørges i det hele taget flere adskilte arbejdspladser og en klar opdeling af lokalernes forskellige funktioner.

Flere lærere giver udtryk for, at de ikke har nogle steder, de kan tage de følsomme snakke. Der efterlyses i det hele taget steder på skolen, hvor man uforstyrret kan tage en snak eller telefonsamtale. En lærer fortæller: "Det er ikke muligt at finde et sted. Hvis jeg skal ringe, så går jeg på Emmerys i min frokostpause." En konkret udfordring ved mødelokalerne i kælderen er, at alle besøgende skal igennem forberedelseslokalet, som derudover ikke er lydisoleret. Det forstyrrer de lærere og pædagoger, der er i gang med at forberede sig.

En generel udfordring for samarbejdet på skolen er desuden, at medarbejderne ofte er spredt og ikke kan danne overblik over, hvor deres kollegaer er, samt hvor der er ledige mødelokaler. En lærer fortæller: "Vi ved ikke, hvor hinanden er, så man kan ofte starte med at gå en lang tur rundt for at finde sine kollegaer."

**Lounge
område**

FELTARBEJDE

**Skolen består
af fire
bygninger**

ARBEJDSPROCESSEN

Scan QR-koderne eller **klik her** for at se Innovationshusets "Quick-and-dirty" prototyper af løsninger på skolerne.

Sølvgade skole

Strandparkskolen

Læs mere om Innovationshuset:

facebook.com/innovationshuset

instagram.com/innovationshuset

twitter.com/innovationshuset

